14/09/2020

Θείον πάθος και τρόπαιον!

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Εορτάζομε την πανήγυρι του Σταυρού, και όλη η οικουμένη φωταγωγείται και γεμίζει με ακτίνες θεικής χαράς. Εορτάζομε την πανηγύρι του Σταυρού, δια του οποίου το σκοτάδι (της αμαρτίας) εδιώχθη, και ήλθε το φως (της αρετής). Εορτάζομε την πανηγύρι του Σταυρού, και υψούμεθα πνευματικώς μαζί με τον Σταυρωθέντα Σωτήρα μας, αφήνοντας κάτω την γη με την αμαρτία, δια να κερδίσουμε τα άνω αγαθά. Υψώνεται ο Σταυρός, και υψώνει μαζί του την ανθρωπότητα, που, λόγω της αμαρτίας της, ήταν πεσμένη κάτω. Υψώνεται ο Σταυρός, και ταπεινώνει την αυθάδη έπαρση των δαιμόνων. Υψώνεται ο Σταυρός, και η εναντία δύναμις του πονηρού υποχωρεί και ταπεινώνεται. Υψώνεται ο Σταυρός, και συναθροίζεται το πλήρωμα της Εκκλησίας. Υψώνεται ο Σταυρός, και αι πόλεις εορτάζουν πανηγυρικώς• οι δε λαοί προσφέρουν χαρούμενοι τας αναιμάκτους θυσίας εις τον Θεόν. Διότι και μόνη η μνήμη του Σταυρού είναι υπόθεση μεγάλης χαράς, και αποδίωξη της λύπης. Αλλά και το να βλέπη κανείς τον τύπον του Σταυρού, πόσον μεγάλο πράγμα είναι! Διότι εκείνος που βλέπει τον

Σταυρόν, γεμίζει ανδρεία και διώχνει την δειλία. Τόσο μεγάλο πράγμα είναι ο Σταυρός! Και αυτός που θα τον κάνει κτήμα του, θα έχει αποκτήσει ένα θησαυρό.

- Ἁγίου Ἀνδρέα, Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης

Ίσως να νομίζετε ότι ονομάζω θησαυρό τον χρυσόν, η τα μαργαριτάρια, η τους βαρύτιμους Ινδικούς λίθους, δια τα οποία χαίρουν οι σαρκικοί άνθρωποι, ασχολούμενοι με τα μικρά και ανάξια λόγου πράγματα. Εγώ όμως ονομάζω θησαυρό —και δικαίως— εκείνο το ωραιότατο και πολύτιμο πράγμα και όνομα, επάνω στο οποίο και δια του οποίου επετεύχθη όλη η υπόθεση της σωτηρίας μας. Διότι εάν δεν υπήρχε ο Σταυρός, ο Χριστός δεν θα εσταυρώνετο. Εάν δεν υπήρχε ο Σταυρός, ο Χριστός —η αληθινή ζωή— δεν θα εκαρφώνετο επάνω εις το Ξύλον αυτό• και εάν δεν εκαρφώνετο δεν θα ανέβλυζον από την Πλευράν οι βρύσες της αφθαρσίας «αίμα και ύδωρ», τα οποία εστάθησαν καθάρσια όλου του κόσμου. Δεν θα εσχίζετο το χειρόγραφό της αμαρτίας, δεν θα είχαμε την πνευματική ελευθερία μας• ούτε θα απελαμβάναμε το «ξύλον της ζωής»• ο Παράδεισος δεν θα ανοιγόταν• η «στρεφόμενη φλογίνη ρομφαία» δεν θα άφηνε ελεύθερη την είσοδο προς την Εδέμ• ούτε ο Ληστής θα εισερχόταν εις τον Παράδεισο. Διατί τα λέγω αυτά; Εάν δεν ήτο ο Σταυρός, δεν θα ήρχετο ο Χριστός επί της γης• και εάν ο Χριστός δεν ήρχετο, δεν θα υπήρχε η Παρθένος. Και εάν δεν υπήρχε η Παρθένος, ούτε Γέννησις Χριστού δευτέρα θα υφίστατο. Δεν θα συνανεστρέφετο ο Θεός ανάμεσα στους ανθρώπους• δεν θα υπήρχε τόκος, ούτε φάτνη, ούτε σπάργανα, ούτε οκταήμερος περιτομή, ούτε υποταγή εις τους γονείς Του, ούτε αύξησις ηλικίας, ούτε αύξησις σώματος, ούτε φανέρωσις Αυτού, ούτε βάπτισμα, ούτε θαύματα, ούτε ο προδότης Ιούδας, ούτε η δίκη του Πιλάτου, ούτε το θράσος των Ιουδαίων που ζητούσαν επιμόνως να σταυρώσουν τον Αθώον. Και εάν δεν υπήρχε Σταυρός, δεν θα συνετρίβετο ο θάνατος, δεν θα εγυμνούτο ο άδης, δεν θα ενεκρώνετο το πονηρό φίδι, ο διάβολος. Δι’ αυτό είναι πολύ μεγάλο και τίμιο πράγμα ο Σταυρός. Μεγάλο, διότι πάρα πολλά αγαθά και ευεργεσίαι έγιναν δι’ αυτού. Τόσο πολλά, καθ’ όσον και τα θαύματα και τα Πάθη του Χριστού υπερνικούν κάθε δύναμι λόγου και εκφράσεως.

Είναι τίμιον επίσης, διότι ο Σταυρός σημαίνει: Θείον Πάθος και τρόπαιον. Πάθος, λόγω του ότι ο απαθής Χριστός, εκουσίως υπέστη σταυρικόν θάνατον, τρόπαιον δε, διότι ο διάβολος ετραυματίσθη διά του Σταυρού, και μαζί του ενικήθη και ο θάνατος. Συνετρίβησαν επίσης αι πύλαι του άδου, και τέλος, ο Σταυρός έγινε δι’ όλον τον κόσμον κοινή σωτηρία. Ο Σταυρός είναι ελπίς των Χριστιανών, σωτήρ των απεγνωσμένων, λιμάνι γι’ αυτούς που ευρίσκονται σε δύσκολες βιωτικές περιστάσεις, ιατρός για τους ασθενείς· απομακρύνει τα πάθη, δίδει την υγεία, δίδει την ζωή στους πνευματικά νεκρούς, καθοδηγεί προς την ευσέβεια, αποστομώνει την βλασφημία. Ο Σταυρός είναι όπλο κατά των εχθρών, πνευματική ράβδος

δια τους βασιλείς· το κάλλος του βασιλικού στέμματος· τύπος που έχει ένα βαθύτερο πνευματικό νόημα, ράβδος δυνάμεως, είναι το στήριγμα της Πίστεως, πνευματική βακτηρία για τα γηρατειά, οδηγός των τυφλών, φως δια τους εσκοτισμένους, παιδαγωγός των αφρόνων, διδάσκαλος των νηπίων, συντριβή της αμαρτίας, φανέρωσις μετανοίας· αποτελεί εγγύησιν αρετής και δικαιοσύνης. Ο Σταυρός είναι σκάλα που ανεβάζει εις τους Ουρανούς· οδός, που οδηγεί προς την αρετήν· είναι πρόξενος ζωής πνευματικής· κατάργησις του θανάτου, απαλλαγή από την φθορά. Έχει την δύναμιν να σβήση την φλόγα των παθών και του αιωνίου πνευματικού θανάτου· δίδει εις την ψυχήν την παρρησία προς τον Θεόν· είναι το κλειδί δια την Βασιλεία των Ουρανών. Ο Σταυρός είναι φύλαξ κατά την νύκτα, πύργος κατά την ημέρα, χειραγωγός μέσα εις το σκοτάδι, χαλινάρι σε περιπτώσεις υπερβολικής χαράς, ψυχαγωγός σε περιστάσεις θλίψεων, συντελεί εις συμφιλίωσιν είναι παρακλητικός, φιλικός, υπερασπιστής· μας προφυλάττει και μας βοηθεί.

Ο Σταυρός είναι βοηθός εις τους πειρασμούς μας, σωτήρ εις τους κινδύνους, παρήγορος εις τας θλίψεις, βοηθός εις τας ανάγκας, κυβερνήτης εις την θάλασσαν, ανακούφισις εις τας συμφοράς. Ο Σταυρός φυλάσσει αυτούς που αναπαύονται την νύκτα, αγρυπνεί με τους αγρυπνούντας, βοηθά τους κουρασμένους. Ο Σταυρός είναι ενδυνάμωσις των εξαντλημένων και αδυνάτων, ανάπαυσις των κοπιώντων, τροφή των πεινασμένων, ισχύς των νηστευόντων, εκπαιδευτής των αγωνιστών, σκέπη των γυμνών, σύντροφος εις τας οδοιπορίας των ξενιτευόντων. Ο Σταυρός είναι σωφρονιστής των πλουσίων, προνοητής διά τους πτωχούς, προστάτης των χηρών, αντιλήπτωρ των ορφανών. Ο Σταυρός είναι τιμή δια τους άρχοντας, δύναμις δια τους βασιλείς, νίκη δια τους στρατηγούς, δόξα διά τους Ιερείς• είναι επίσης σύντροφος των Παρθένων, σφραγίς, επικύρωσις και ασφάλεια της αγνότητας, σύνδεσμος της συζυγίας.

Ο Σταυρός είναι φύλαξ των πόλεων, ασφάλεια των σπιτιών, σύνδεσμος της φιλίας, οχύρωμα κατά των εχθρών, αντίπαλος των πολεμίων, διώκτης των παθών, σκόνταμα και εμπόδιον των βαρβάρων, βραβευτής της ειρήνης, συμφιλίωσις του κόσμου, κατάργησις των ορίων, παροχή και εξασφάλισις της αγάπης, ύψος του ουρανού, βάθος της γης, σύνθεσις όλης της κτίσεως, του μήκους αυτής που βλέπουμε, και του πλάτους της οικουμένης• και δια να ειπώ με λίγα λόγια: ο Σταυρός είναι το κεφάλαιον των Αχράντων Παθών του Χριστού, και η κορυφή των θαυμάτων που έγιναν δι’ ημάς. Τούτος ο Σταυρός του Κυρίου, μας έφερε όλα τα καλά. Τούτος ο Σταυρός του Δεσπότου, έχει πολλά ονόματα. Ο Σταυρός ονομάζεται: ράβδος ευθύτητος, βασιλείας, δυνάμεως και κληρονομίας: «Ο Θρόνος Σου, ο Θεός, εις τον αιώνα του αιώνος, ράβδος ευθύτητος η ράβδος της Βασιλείας

Σου»• «Ελυτρώσω ράβδον κληρονομίας Σου»• «Ράβδον δυνάμεως εξαποστελεί Σοι Κύριος εκ Σιών». Ονομάζεται επίσης βακτηρία: «Η ράβδος Σου και η βακτηρία Σου, αύται με παρεκάλεσαν». Ονομάζεται και Ξύλον ζωής: «Ξύλον ζωής έστι πάσι τοις αντεχομένοις αυτού, και τοις επερειδομένοις επ' αυτόν ως επί Κύριον ασφαλής». Είναι «Ξύλον πεφυτευμένον», καθώς αναφέρει κάπου ο Δαυίδ, «παρά τας διεξόδους των υδάτων»• ποίων υδάτων; Των θεοπνεύστων Γραφών. Ονομάζεται και υποπόδιον: «Υψούτε Κύριον τον Θεόν ημών, και προσκυνείτε τω υποποδίω των ποδών Αυτού, ότι Άγιός εστι».

Ονομάζεται και τόπος: «Εισελευσόμεθα εις τα σκηνώματα Αυτού, προσκυνήσωμεν εις τον τόπον, ου έστησαν οι πόδες Αυτού»• «ει δώσω ύπνον τοις οφθαλμοίς μου και τοις βλεφάροις μου νυσταγμόν και ανάπαυσιν τοις κροτάφοις μου, έως ου εύρω τόπον τω Κυρίω, σκήνωμα τω Θεώ Ιακώβ». Τούτον τον Σταυρόν υποδηλούσε και συμβολικώς προεμήνυε ο Πατριάρχης Ιακώβ, τοποθετώντας τα χέρια του εναλλάξ και σταυροειδώς επάνω εις τα εγγόνια του προς ευλογίαν. Αυτόν τον Σταυρόν πάλιν προτυπών ο ίδιος, προσεκύνησεν εις το άκρον της ράβδου του υιού του Ιωσήφ. Προτύπωσις επίσης του Σταυρού ήτο η ράβδος του ιδίου Πατριάρχου Ιακώβ, όταν επέρασε τον ποταμόν Ιορδάνην διότι λέγει: «Εν τη ράβδω μου ταύτη διέβην τον Ιορδάνην». Και λίγο πιο πριν, εφανερώνετο εις τον Αβραάμ το σημείον του Σταυρού, προτυπούμενον ανάμεσα εις τα κέρατα του κριού, όταν επρόσφερε την τυπικήν θυσίαν του προβάτου, η οποία ήτο μία μυστική προτύπωσις του Σταυρωθέντος Χριστού. Λοιπόν, υψώσατε σήμερα μαζί μου την φωνήν, και ας απευθύνωμε μαζί με την Αγία Γραφή, τα λόγια της, προς τον Θησαυρόν του Σταυρού. Και Θησαυρόν του Σταυρού, ονομάζω τον Υιόν του Θεού, τον Χριστόν, προς τον Οποίον πρέπει να απευθύνωμε τα λόγια μας λέγοντες: «Πάντα τα έθνη, όσα εποίησας, ήξουσι και προσκυνήσουσιν ενώπιόν Σου, Κύριε, και δοξάσουσι το Όνομά Σου, ότι μέγας ει Συ και ποιων θαυμάσια, Συ ει ο Θεός μόνος». Εις Αυτόν ανήκει η δόξα εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

Πηγή: Ιερά Μητρόπολη Κηφισίας